

INTÉZMÉNYI AKKREDITÁCIÓS ELJÁRÁS JELENTÉSE
(Második akkreditációs értékelés)

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM

2007/10/XI/4. sz. MAB határozat

2007. december 7.

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM A (akkreditált)
--

I. AZ AKKREDITÁCIÓS MINŐSÍTÉS INDOKLÁSA

A Pécsi Tudományegyetem Magyarország elsőként alapított egyeteme (1367-ben. Nagy Lajos király alapította) amely igazi fejlődését a XX. században érte el.

A mai struktúrájú intézmény alapjai a 2000. január elsején megvalósult integrációval jöttek létre, amikor a Janus Pannónius Tudományegyetem, a Pécsi Orvostudományi Egyetem és a szekszárdi Illyés Gyula Tanárképző Főiskola egyesüléséből létrejött a Pécsi Tudományegyetem.

2004-ben a műszaki főiskolai kar egyetemi karrá vált, 2005-ben megalakult a Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Kar, 2006-ban egyetemi karrá vált az Egészségügyi Főiskolai Kar.

Jelenleg 10 karon folyik a képzés:

- Állam és Jogtudományi Kar
- Általános Orvostudományi Kar
- Bölcsészettudományi Kar
- Egészségtudományi Kar
- Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Kar
- Illyés Gyula Főiskolai Kar
- Közgazdaságtudományi Kar
- Művészeti Kar
- Pollack Mihály Műszaki Kar
- Természettudományi Kar

A fentiek alapján egyértelműen **megállapítható, hogy a PTE valódi universitas, amely átfogja az orvos-, egészség-és természettudományokat, a közgazdasági, bölcsészeti és jogtudományokat, a művészeti- és műszaki képzést.**

A Látogató Bizottságok tagjainak és kari elnökeinek egyértelmű véleménye, hogy a Pécsi Tudományegyetem vezetői, a karok és szervezeti egységek vezetői és munkatársai minden segítséget megadtak az LB-k munkájához, kiválóan előkészített anyagok, dokumentációk álltak rendelkezésre – külön információs szobákat rendeztek be, személyes találkozókra és beszélgetésekre minden lehetőséget biztosítottak. Az egyetem együttműködése és kooperációja a reális helyzetkép megismeréséhez kiemelkedően jó és zavarmentes volt.

Minden kari vélemény pozitívan értékeli a gondos, reális dokumentációkat, az adminisztratív területeken tapasztalt rendezettséget és fegyelmet. Általános véleményként jelent meg, hogy igen jó a tanár-diák viszony, a hallgatók szeretik az egyetemet.

Számszerű paramétereit tekintve 35 ezres hallgatói létszámával, a közel 2000 fős oktatógárdájával **hazánk legnagyobb** felsőoktatási intézménye, a ahol a magyarországi egyetemi és főiskolai hallgatók közel 10%-a tanul.

Az egyetem iránt érdeklődés töretlen, a már ma is érződő demográfiai hullám hatása nem jelent meg az ez évi felvételnél, a jelentkezők száma 7 %-kal nőtt, ezzel megerősítették második helyüket a vonatkozásban. **A felvett hallgatók számát tekintve az első helyet foglalja el a PTE.**

Minőségi paramétereikben is az élmezőnyhöz tartozik, aktív kutatómunka folyik az egyetem karain, alap-és alkalmazott kutatások folynak az élettelen természettudományok, az élő természettudományok, a társadalomtudományok, a mérnöki tudományok és a bölcsészeti tudományok valamint a művészeti ágazatok területén.

Az MTA doktorok számának növekedése az országos átlag felett van. Az egyetem 8 karán összesen 20 doktori iskolában folyik magas színvonalú PhD képzés.

A színvonalas oktatás és kutatás alapján a PTE kétséget kizáróan Magyarország egyik vezető egyeteme, amely nemcsak hazai, hanem nemzetközi mércével mérve is magas színvonalon tevékenykedik, elismertsége egyértelmű.

Az egyetem az érdekelt karokon a kellő szakmai, tudományos és formai előkészületek után megkezdte a bolognai-folyamat szerinti új oktatási rendre való átállást, új jegyzetek és tansegédletek kidolgozása indult meg és számos tananyag már el is készült.

Reményteljes dolog, hogy sokat tesznek a minőség megőrzéséért és fejlesztéséért, ennek szervezeti biztosítékait is megteremtik, egyetemi szinten bevezették és alkalmazzák az ISO 9001:2001 minőségbiztosítási rendszert, foglalkoznak ennek továbbfejlesztésével. Megfelelő humán stratégiai tervvel rendelkeznek, kialakították az egyéni teljesítmények mérési és értékelési rendszerét.

Az egyetem egészének gazdálkodásában komoly gondot okoz az OEP finanszírozás nem megfelelő modellje, az egészségügyi szolgáltatások és oktatási-kutatási tevékenység finanszírozásának problémája. Remény van arra, hogy az egészségbiztosítás új rendjének kidolgozása és bevezetése után ez az országos probléma részben vagy egészben megoldódik.

Összességében megállapítható, hogy a Pécsi Tudományegyetem megfelel az akkreditációs követelményeknek, a következő ciklusra akkreditálható, rendelkezik a feladatai ellátásához szükséges személyi, tárgyi és pénzügyi feltételekkel. Állandó székhelye van, állandó oktató és kutatói karral rendelkezik melyeket – a megkívánt módon – közalkalmazotti jogviszony köt az intézményhez. **A Pécsi Tudományegyetem Magyarország legnagyobb, minőségi paramétereire alapján is egyik meghatározó vezető egyeteme.**

II. MINŐSÉGÉRTÉKELÉS

A Látogató Bizottság jelenlegi vizsgálata a Pécsi Tudományegyetem 7 karára vonatkozott, az Általános Orvostudományi Kar valamint az Állam-és Jogtudományi Kar értékelése egy korábbi vizsgálat során történt meg. A Művészeti Kar értékelésére a későbbiekben, a művészeti képzések országos vizsgálatának keretében fog sor kerülni.

A rendelkezésre bocsátott dokumentumok, kari önértékelések, egyetemi intézményfejlesztési terv, a személyes beszélgetések és információ gyűjtések eredményei egyértelműen bizonyították az egyetemi oktatás, képzés, kutatás magas színvonalát, az irányítás és vezetés minden szintjén megjelenő igényességet.

Az egyes karok stratégiai elképzelései, a kari küldetésnyilatkozatok és filozófiák figyelembe vették az egyetemi stratégiát, az egyetem egésze előtt álló célkitűzéseket, az egyetem fejlesztési tervét amely szakszerűen, jól átgondoltan és jövőorientáltan vázolja az egyetem küldetését az elkövetkezendő évekre, az egyetemi fejlesztések kapcsolódását a regionális fejlesztésekhez, a kulturális főváros fejlesztési programokhoz. Ez a fejlesztési terv komplex megközelítésben vázolja fel az egyetemi elképzeléseket, az oktatás, kutatás és infrastruktúra területén megvalósítandó programot.

Az intézmény nagy hangsúlyt helyez az egyetem-gazdaság kapcsolatára, a munkaerő piaci igények fokozott figyelembevételére, az egyetemi inkubátor, gazdasági és vállalkozásfejlesztési szolgáltatásaira. Nagy egyetemfejlesztési lehetőségek adódnak a Versenyképességi pólus programhoz való csatlakozásból, az Európa Kulturális Főváros 2010 programban való részvételből. Ezek az elképzelések az egyetemen belül ismertek, kidolgozásuk külön erre a célra létrehozott szakbizottságok által történt, a karok tanácsai, az egyetemi szenátus megvitatta és jóváhagyta azokat s így természetesnek tekinthető, hogy a karok elképzelései ezeken az elveken nyugszanak.

Fontos kiemelni azt az integratív, koordináló szerepet, melyet az egyetem vezetése végez, az irányítás eredményességét egyértelműen meghatározza ez a tény. A PTE tíz karú, 35 ezer diákkal működő hatalmas szervezet melyen belül nem könnyű, de **szükségképpen elvárt követelmény a koordinatív vezetési szemlélet.**

Pozitív jelenségként értékelendő, hogy a különböző egyetemi testületek között megtaláljuk a **dékánok tanácsát** is – ami azért kiemelendő, mert az egyetem „termelési tevékenységének” a karok – s azon belül az intézetek és tanszékek – a szinterei (a termelő üzemek) amelyek alapvetően meghatározzák az egyetem egészének hatékonyságát és eredményességét. Nyilvánvaló, hogy ezen egységek vezetői – a dékánok – meghatározó szereplői az egyetemi életnek, transzmissziós szerepet játszanak az egyetemi makro szintű döntések és elképzelések mikro szinten való megvalósulásában, az egyetemi stratégia napi taktikai elemként történő megjelenésébe.

Ebből következően a karok, intézetek, tanszékek vizsgálata során szerzett benyomások és vélemények alapvetően meghatározzák az egyetem egészéről kialakítandó véleményt. Az oktatás folyamatára nézve általánosságban jellemző, hogy az **érdekeltektől megteremtett a kétféle képzési rendszerre való áttérés**, az alapképzés tantervei mindenhol kidolgozottak, megindult az ehhez kapcsolódó tananyagok kidolgozása, jól átgondolt szakmai és didaktikai alapokon számos új egyetemi jegyzetet láthattunk.

A MAB által támogatott szakindítási kérelmekben szereplő tantervi elképzelések, képzési célok maradéktalanul megvalósulnak, ezek személyi és tárgyi feltételeire nagy hangsúlyt helyeznek. A tantervek, tananyag tartalmak belső értékelése folyamatos, a közben felmerülő igényeknek megfelelően korszerűsített.

A mester szakok akkreditációja után az egyes karokon megtörtént az ehhez kapcsolódó tananyagfejlesztés előkészítése, nyilvánvalóan korrekciós tényezőt jelentenek majd az alapképzés során szerzett benyomások és tapasztalatok. (Közismert – és nemcsak pécsi probléma volt – az a tény, hogy a bolognai gyors ütemű átállási folyamatban valójában nem volt arra idő, hogy az alap-és mesterképzésre vonatkozó elképzeléseket előzetesen egyeztetni lehessen. Szakmai, tudományos és didaktikai szempontból egyaránt várhatóak lesznek bizonyos későbbi korrekciók – ezeket azonban természetesnek lehet tekinteni.)

Az új képzések szakjainak szakvezetői szinte kivétel nélkül minősített oktatók. **Az oktatás személyi háttere – az egyetem egészére vonatkoztatott módon – biztosított, minden kar rendelkezik a szükséges tudományos minősítésű oktatóval.**

Az egyetemen közel 180 egyetemi tanár, 40 főiskolai tanár, több mint 300 egyetemi docens, közel 80 tudományos főmunkatárs és munkatárs dolgozik, 20 doktori iskola működik – mindezek reálisak teszik azon követelmény teljesülését, hogy az oktatást kellő számú tudományosan felkészült tapasztalt oktató végzi, biztosítván ezzel az elvárt magas szintű követelményrendszer teljesülését.

Ez az alapja a legkiválóbb hallgatókkal való foglalkozásnak, a sikeres TDK munkának és szakkollégium fejlesztésnek is amelynek szerves folytatását jelenti a doktori képzésben való részvétel. Az egyetemen egy kar – a Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Kar – kivételével minden karon folyik doktori képzés. (A kivétel megszüntetésén céltudatosan dolgoznak, erőteljes törekvések vannak a szükséges feltételek megteremtésére – annál is inkább, mivel a MAB OKM előírásai szerint az egyetemi kar feltétele az, hogy doktori iskolával rendelkezzen.)

Az egyetem örömteli módon kiemelt jelentőséggel, a tudományos utánpótlás természetes forrásaként kezeli a doktori iskolákat.

Az **Állam és Jogtudományi Karon** 1993 óta folyik szervezett iskolarendszerű doktorképzés, kiemelt szerepet kapnak – nemcsak ezen a karon – a külföldi képzések és tanulmányok.(ezekre külön pénzügyi keret áll rendelkezésre.)

Az **Általános Orvosi Kar** doktori iskolája is nagy népszerűségnek örvend, a tudományos támogatások bővítése és az ösztöndíj növelése jelenti a fő továbbfejlesztési irányt.

Az **Egészségtudományi Kar** fiatal doktori iskolával rendelkezik – a MAB 2005. októberében akkreditálta, 2006. februárjában indult a képzés. Programvezetői a nemzetközi tudományos életben ismert akadémikusok, MTA doktorok, széleskörű együttműködés van az egyetem orvosi karával.

A **Közgazdaságtudományi Karon** két doktori iskola működik, az egyiknek angol nyelvű programja is van, fontos szerepet játszanak az utánpótlás nevelésében.

A **Művészeti Karon** működik a Képzőművészeti Doktori Iskola melynek hallgatói az Erasmus program keretében rendszeres külföldi részképzésben vehetnek részt. A tervek között szerepel a Zenei Doktori Iskola közeljövőbeli megalapítása.

A **Polack Mihály Műszaki Karon** építőművész mesterképzés (DLA) folyik amely már évek óta elismert és országos hírű. A közelmúltban a MAB-hoz előakkreditációs kérelemmel benyújtásra került egy műszaki tudományi doktori iskola (multistrukturális rendszerek modellezése, szimulációja és fejlesztése) amely az építőmérnöki és informatikai tudományokra épülő multidiszciplináris tevékenységet folytatna.

A **Természettudományi Karon** négy doktori iskola (biológia, fizika, földrajz és kémia) működik. A doktori iskolák fejlesztésében nagy hangsúlyt kapott a tudományos képzés gyakorlatiasságának növelése, bizonyos területek anyagából egységesen meghirdetett kurzusok megjelenése. (Kutatáshasznosítás, szabadalmi ismeretek, project menedzsment ismeretek, pályázati ismeretek.)

Komplex, több kar bevonásával két további doktori iskola létrehozását tervezi az egyetem: a Matematikai Doktori Iskola és a Környezettudományi Doktori Iskola létrehozásáról van szó a TTK, a KTK és a PMMK bevonásával.

Az egyetem keresi a pénzügyi lehetőségét is a doktorandusz hallgatók segítésének, visszaállítják a Bihari Ottó Kutatási Ösztöndíjat és a Donhoffer Szilárd Predoktori Titkárságot.

A fentiek alapján egyértelműen megállapítható, hogy a tudományos utánpótlás szempontjából perdöntő fontosságú doktori képzés a Pécsi Tudományegyetemen magas színvonalon, kiemelt jelentőséggel és szerepkörrel folyik.

Az oktatás minőségét, az egyetem súlyát alapvetően meghatározza az ott folyó kutatások mennyisége és minősége. Az egyetemen **6 tudományterületen, 39 tudományágban közel 1000 kutatási témával foglalkoznak.** Ezek elsősorban alapkutatási témák de az utóbbi időben megerősödtek az alkalmazott kutatási, K+F témák is. **Az intézmény 10 karán a különböző kutatásokban mintegy 2000 kutató (oktató) és 1000 PhD hallgató vesz részt. Az egyetem szellemi-tudományos bázisa, kutatási eredményei alapján joggal értékelhető színvonalasnak, olyannak, amely alkalmas megfelelő tudományos felkészültségű hallgatók képzésére, a tudományos utánpótlás nevelésére, teljesíti a vele szemben e területen támasztott követelményeket.**

Infrastrukturális feltételek

Az egyetem által kezelt vagyon hozzávetőlegesen 40 md forint értékű, 61 telephelye, 286 épülete van melynek szintfelülete 388452 nm. Pécsen kívül 8 településen van valamilyen ingatlana – ez a szétaprózottság számos hatékonysággal összefüggő gondot vet fel.

Ugyanígy problémát jelent az ingatlanok leromlott állapota, az összállomány 24 %-a felújított és 76 %-a rekonstrukcióra szorul.

Az 1 hallgatóra jutó oktatási célú terület átlagos nagysága 3,35 nm amely igen jelentős szóródással értelmezendő. (ÁJK 1,1nm/fő illetve a ÁOK9,69nm/fő jelenti a két szélső értéket.) Az egyetem közel 9 ezer négyzetméter területet bérel melynek 63%-a oktatási célt szolgál.

Az adatok jól érzékeltetik, hogy az épületek, építmények állapota kedvezőtlen és nagy erőfeszítéseket kell tenni az egyetem vezetőségének a zavartalan működés biztosítására. Az indítani kívánt ingatlanfejlesztési program célja hogy ezen az állapoton kedvező módon változtassanak.

Egyrészt az infrastruktúra lehető legjobb koncentrációja másrészt a megváltozott képzési igényekhez, kutatásfejlesztési és szolgáltatási tervekhez szükséges minőségi infrastrukturális háttér biztosítása a cél. Ehhez a programhoz igénybe kívánják venni a PPP konstrukcióban rejlő lehetőségeket is.

A jelenlegi helyzetben kedvezőtlen a hallgatói életkörülményekkel, a különféle szolgáltatásokkal kapcsolatos infrastruktúra állapota.

A jövőre vonatkozó fejlesztésekben nagy szerepet szánunk a hallgatói infrastruktúra javításának (informatikai laborok, munkaállomások számának bővítése és modernizálása, vezeték nélküli hálózati elérés, ETR fejlesztés, Hallgatói Szolgáltatási Központ kialakítása, könyvtári fejlesztés, akadálymentesítés.)

A hallgatói lakhatási feltételek fejlesztése is fontos követelmény. A PTE jelenleg 4805 hallgató elhelyezésére szolgáló kollégiumi épülettel rendelkezik melyek 13 helyen található. Mindössze 2 db megfelelő műszaki állapotú kollégiumuk van melyekben 450 hallgató lakik.

A kollégisták 90 %-a tehát elavult, nem megfelelő műszaki színvonalú kollégiumban lakik. Reményt keltő, hogy az egyetem rendelkezik egy teljes felújítási programmal amely révén ez a kedvezőtlen helyzet változhat.

Az informatikai ellátottság – mint arra már több helyen is utaltunk – színvonala megfelelő, a tervezett fejlesztésekkel a szükséges korszerűsítést és bővítést biztosítani tudják.

Az egyetemi infrastruktúra állapotáról –érdekes módon, az összképpel némileg ellentmondásban – a Kari vélemények általában kedvezőek -, van ahol kiválóan minősítik. Kifejezetten negatív értékeléssel nem találkozunk. Ez véleményünk szerint arra utal, hogy az egyetem gazdasági vezetése nagy és eredményes erőfeszítéseket tesz azért, hogy a kedvezőtlen műszaki állapotok (elektromosság, víz, csatorna stb.) ne jelenjenek meg az oktatók és hallgatók által érzékelhető módon. (nagy figyelmet fordítanak a karbantartásra, üzemeltetésre.)

III. MINŐSÉGBIZTOSÍTÁSI RENDSZER ÉRTÉKELÉSE

Az egyetemen Minőségfejlesztési Bizottság és minőségirányítási rendszer működik. A Minőségfejlesztési Bizottság a Szenátus albizottsága melyet az elnök irányít aki egyben a minőségfejlesztés operatív irányítását végző **minőségügyi vezető is.**

Minden Karon működik 3-5 fős minőségfejlesztési bizottság melynek vezetője a Kar minőségügyi vezetője is egyben.

Az egyetem karonként, klinikánként és más szervezeti egységenként egységes, dokumentált minőségirányítási rendszert működtet.

A minőségirányítási rendszer minden eleme, irányelvek és dokumentált eljárások formájában a **Minőségirányítási Kézikönyvben** szerepel. A Minőségirányítási Kézikönyv szabályozza a legfontosabb folyamatokat, a hibák kezelési módját, a fejlesztési és megelőző intézkedéseket.

A részletkérdéseket az egyes egységek minőségirányítási kézikönyve tartalmazza.

Az egyetem minőségirányítási rendszere kielégíti az **MSZ EN ISO 9001:2001** (Minőségirányítási rendszerek. Követelmények) szabvány előírásait és alkalmas a harmadik fél általi tanúsításra.

Az egyetem az ISO rendszert választotta, mert úgy ítélik meg, hogy ez alkalmas leginkább a szolgáltató szervezetekre, a partnerek igényeire, a működési folyamatokra és fejlesztésre koncentrál, nagy figyelmet fordít a munkatársak bevonására, fokozatosan is bevezethető, legegyszerűbb formájában is megfelel a jogszabályi előírásoknak, az egyetem minden szervezeti egységéhez kitűnően illeszthető az érvényességi terület figyelembevételével.

A karok közül 7 kar (ÁJK, BTK, ETK, FEEK, KTK, MK és PMMK) tart fenn és fejleszt MSZ EN ISO9001:2001 szabvány szerinti minőségirányítási rendszert.

Két kar (IGYFK és TTK) is rendelkezik rendszerdokumentációval, a továbblépés vezetői döntés függvénye.

Két klinika (Balesetsebészeti és Kézsebészeti Klinika és Onkoterápiás Intézet) is rendelkezik tanúsított minőségirányítási rendszerrel. További hat klinika rendszerépítése és bevezetése folyik. A próbaműködést követően 2007 közepén kerül sor a bevezetésre. A többi klinika esetében későbbi időpontokban kerül bevezetésre a minőségirányítási rendszer.

A Gazdasági és Műszaki Főigazgatóság tanúsítása 2006. októberében megtörtént.

A Minőségfejlesztési Bizottság a rendszerfejlesztés terén a szervezeti egységek számára az integrált rendszer bevezetését készíti elő, amelynek során az MSZ EN ISO 9001:2001 Minőségirányítási rendszerek szabvány szerinti dokumentációját kiegészíti az MSZ EN ISO 14001:2005 Környezetközpontú irányítási rendszerek szabvány szerinti követelményével.

Összességében megállapítható, hogy az egyetem egészére, karaira, klinikáira és egyéb szervezeti egységeire az esetek túlnyomó részében rendelkezésre áll egy jól szabályozott és hatékonyan működő minőségbiztosítási rendszer.

A rendszer jól kézben tartott, az egyetem legmagasabb testülete, a Szenátus által ellenőrzött. A továbbfejlesztésre világos tervek és elképzelések vannak, törekednek a legkorszerűbb megoldásokra. E rendszer biztosítja a rendszerszemlélet gyakorlati megvalósulását az egyetem igen bonyolult szervezetében.

IV. AZ INTÉZMÉNY TOVÁBBI MŰKÖDÉSÉRE VONATKOZÓ MEGJEGYZÉSEK JAVASLATOK

A kari jelentések tartalmazznak javaslatokat az intézmény számára, az ezekben szóba hozott témákat kezeljük kiemelten. Külön hangsúlyozzuk, hogy vizsgálják meg az integráció folyamatának kiteljesedését, a párhuzamosságok ésszerű szintre csökkentését, gyűjtsék össze a többciklusú képzés különböző szintjein a tapasztalatokat.

A képzés egészének rendszerén belül, a bolognai folyamatra való áttérés kapcsán (nem kizárólagosan pécsi specialitásként) a legnagyobb kihívást *a tanárképzés formálódó jövője* jelenti. Az intézményben folyó képzés a régió tanárképzésében ma meghatározó tényező, fenntartásához szorosabb együttműködésre van szükség a tanárképzésben érdekelt szervezeti egységek, karok között.

Az oktatás és kutatás személyi feltételeiről minden karon kedvezően nyilatkoztak, ugyanakkor feltétlenül megemlítendő az országos gondot jelentős korstruktúra problémája, ami alól a PTE sem kivétel. Hiányzik a középréteg, a 30-50 év közötti oktatói gárda s így a jelenlegi idősebb, 50-60 év feletti professzori kar és vezetői réteg pótlása zavarokat okozhat (e tekintetben a legtöbb gondot – értelemszerűen – a legfiatalabb kar, az Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Karon észleltünk). A PTE illetékesei érzékelik ezt a problémát, a nagyobb gondok elkerüléséhez jelentősebb erőfeszítésekre lesz szükség.

Reményt keltő, hogy az egyetemi stratégiában egyértelmű tervek és már előkészületben lévő programok vannak az egyetemi *infrastruktúra* fejlesztésére, felújításokra, építésekre. A kari értékelések szerint a működés tárgyi feltételeinek javítása különösen fontos az Egészségtudományi Karon valamint az Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Karon.

Az egyetem egészének gazdálkodásáról - tekintettel a karok közötti jelentős különbözőségekre, eltérésekre - nem könnyű átlagos képet alkotni. (Úgy is fogalmazhatunk, hogy az átlagnak nincs értelme és tartalma akkor, ha igen nagy szóródás, eltérés, különbözőség van mögötte.)

Az LB által most nem vizsgált orvostudományi területen közismertek a pénzügyi nehézségek, amelyek nem tekinthetők kizárólag pécsi sajátosságnak, más orvostudományi fakultásokon is hasonló problémával találkozunk. Az egyetem egészére azonban ez rányomja a bélyegét.

A Bölcsészettudományi Kar gazdálkodásában is komoly problémák jelennek meg, közel 80 millió forintos hiányt kellene megszüntetni.

Az anyagi lehetőségek esetleges további beszűkülése az oktatói utánpótlást és az infrastruktúra fejlesztéseket is veszélyeztetheti.

Ennek ellentétje a Közgazdaságtudományi Kar, amelynél várhatóan ugyanekkora mértékű pozitív szaldót lehet várni. Az egyetem többi karán komoly törekvések vannak az un. „nullszaldós” helyzet kialakítására.

Az egyetem közgazdasági irányító apparátusa, a szakemberek felkészültsége, az egyetemi vezetés szándéka megfelelő biztosítékot ad a gazdálkodási célkitűzések sikeres megvalósítására.

Ugyanakkor a jövőre vonatkozóan az egyetem vezetésének az eddigieknél is erőteljesebb erőfeszítéseket kell tenni az egyetemi gazdálkodás megfelelő színvonalának kialakítására, a munkaerőpiaci igények figyelembe vételére, a belső egyenetlenségek csökkentésére – tudván természetesen azt, hogy számos külső objektív tényező hatásával is számolni kell.

Az egyetem jövője szempontjából fontos – eddig még nem teljesen kiaknázott – lehetőségeket jelent az *integrációból fakadó előnyök feltárása és realizálása*. Az integráció óta eltelt időszakban karközi megállapodásokra jellemzően csak egyes képzések esetében került sor (pl. kezdeti eredmények vannak a különféle „informatikus” képzéseknél, de esetükben is erősíteni kell a három érintett kar közti szorosabb együttműködést). *Az új képzési rendszerből adódó kihívások a karok közötti együttműködés szervezeti szintű érdekeltségeinek kimunkálását igénylik.*

A PTE egy sokkarú, valódi universitas, amelynek széleskörű lehetőségei vannak a multidiszciplináris képzések megvalósítására, a munkaerőpiac által igényelt új típusú képzések bevezetésére, a belső párhuzamosságok (tanszékek, kutatások stb.) megszüntetésére. A várhatóan nem csökkenő külső, objektív nehézségek mellett nem szabad figyelmen kívül hagyni a belső erőforrások és lehetőségek feltárását.